

Kulturrådet og Norsk kulturfond: budsjettsøknad 2023

Norsk kulturråd har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig. [...] Norsk kulturråd er et statlig forvaltningsorgan som har hele landet som virkeområde. [...] Rådet har som oppgave å forvalte Norsk kulturfond og andre statlige tilskudd som er lagt til rådet. Rådet skal også være et rådgivende organ for staten i kulturspørsmål.
(Fra Lov om Norsk kulturråd)

Rådets satsingsområder 2021–2024:

- Mangfold - flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser
- Større ytringsrom - friksjonsfylte fellesskap

Nøkkeltall

Omsøkt økning 2023	147 mill. kroner	
Norsk kulturfond 2022	905,77 mill. kroner	
Kulturfondets andel av samlet kulturbudsjett 2022	6,5 %	1)
Antall søknader 2021	7 232	2)
Antall tildelinger 2021	3 303	2)
Tilskuddsordninger 2022	40	
Fag- og vurderingsutvalg	23	
Utvalgsmedlemmer samlet	138	

1) Kulturbudsjettet ekskl. likestillingsramme og kringkastingsavgift. Kulturfondet ekskl. koronastimuleringsmidler.

2) Ekskl. innkjøpsordningene for litteratur

I. Innledning

Rådet har ansvar for at en andel av kulturbudsjettet forvaltes etter prinsippet om armlengdes avstand. Nær 140 utvalgsmedlemmer fra forskjellige deler av landet og med ulik bakgrunn og fagkompetanse er involvert i å fordele midler fra Kulturfondet på bakgrunn av kunst- og kulturfaglig skjønnsutøvelse. Fondets midler sikrer at det skapes kunst og kultur i den frie, prosjektbaserte delen av kunst- og kulturlivet, men også at kunsten og kulturen når publikum i hele landet. Midlene bevilges gjennom rundt 40 tilskudds- og innkjøpsordninger fordelt på fagområdene musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst, kulturvern, tidsskrift og kritikk, tverrgående ordninger og forskning og utvikling.

Regjeringen har tydelige ambisjoner om å styrke kulturpolitikken og øke kulturbudsjettet i årene som kommer. Rådet har særlig merket seg satsingen på det frie feltet og innkjøpsordningene og styrkingen av kunstnerøkonomien og kulturaktørenes arbeidsmuligheter, der Kulturfondet spiller en avgjørende rolle. Andelen av kulturbudsjettet som er rettet mot det frie og prosjektbaserte delen av feltet er har vært nedadgående de siste 7-10 årene og rådet mener den er vesentlig for lav. Rådet imøteser regjeringens kulturpolitiske grep for å endre denne situasjonen og følge opp ambisjonene i Hurdalserklæringen i årene som kommer.

Rådet skal gi råd til staten i kulturspørsmål. Rådets vurderinger er basert på en kombinasjon av forskningsbasert kunnskap og erfaringskunnskap fra utvalgsmedlemmer og søknadsarbeid. Rådet søker å se helhetlig på kunst- og kulturfeltet og balansere ulike hensyn og behov, også på vegne av perspektiver og aktører som ikke nødvendigvis fanges opp av kunstner- og interesseorganisasjonene. Rådet har registrert med bekymring at faglige vurderinger ikke er lyttet til i viktige saker de senere år, enten det gjelder postplasseringer eller budsjettprioriteringer.

Rådet vedtok i juni 2021 ny strategi for perioden 2021–2024. For å sikre at formålet for Norsk kulturfond innfris har rådet valgt to satsingsområder: *Mangfold – nye stemmer, uttrykk og estetiske praksiser* og *Større yringsrom – friksjonsfylte fellesskap*. Kunst og kultur skapes med utgangspunkt i forskjellige kulturelle ståsteder og erfaringer, og vi må sørge for at alle i samfunnet finner kulturuttrykk de kan kjenne seg igjen i. Samtidig må vi sikre rom for ulike yringer, - friksjoner og meningsbrytninger er viktige i et demokratisk samfunn.

Kunst- og kulturfeltet har vært sterkt preget av pandemien de siste par årene. Kunstnere og arrangørers økonomi, dialogen mellom utøvere og publikum og internasjonalt samarbeid er rammet. Etterslepet av utsatte produksjoner og arrangementer er betydelig. Kulturfondets ordninger har, også under pandemien, vist seg godt egnet til å bidra til aktivitet og fleksible nok til at kunst- og kulturlivet har kunne tilpasse seg begrensningene pandemien førte med seg. Å bidra til styrking og utvikling av kultursektoren etter pandemien er blant rådets viktigste oppgaver framover.

Rådet har i flere år pekt på behov for økte rammer til viktige formål, uten at rådets budsjettsøknader er imøtekommet. Rådet ser et betydelig etterslep på flere områder, som øker sårbarhet og begrenser utvikling i kunst- og kulturfeltet.

Disse perspektivene – rådets nye strategi, gjenoppbygging etter pandemien, regjeringens ambisjoner for kulturpolitikken og etterslep i Kulturfondets utvikling, danner bakteppet for rådets søknad om et betydelig løft fra 2023.

II. Et løft for Kulturfondet

På vegne av skapende kunstnere, artister og utøvere, kompanier, band og ensembler, festivaler, arrangører, visningssteder, forlag, tidsskrifter og kompetanseaktører i det frie feltet over hele landet anmoder rådet om en **styrking av Kulturfondet på 147 mill. kroner i friske midler for 2023**.

Det er tid for et løft for Kulturfondet. Utviklingen av fondet de siste årene har vært svak og de årlige justeringene har ikke veiet opp for faktisk pris- og lønnsvekst. De få og små realøkningene som er kommet de siste 7-8 årene har i stor grad vært øremerket andre ordninger og områder enn det rådet har prioritert.

Det er stor kulturpolitisk vilje til å få et sterkere og mer mangfoldig kunst- og kulturliv i etterkant av pandemien. Kulturfondet utgjør et sentralt virkemiddel for å skape endring. Fondets innretning er dynamisk og har et stort potensial til å bidra til økt mangfold, større ytringsrom i samfunnet der flere stemmer deltar, og styrkede fellesskap i hele landet. Fondets hovedformål er å bidra til produksjon og formidling utenfor de store institusjonene. Men fondets tildelinger virker også i stor grad på kunstnerøkonomien, næringsutviklingen i kunst- og kulturfeltet, lokal stedsutvikling, samarbeid mellom institusjoner og det frie feltet og internasjonalt samarbeid og utveksling. En satsing på Kulturfondet vil bidra til å nå mange kulturpolitiske mål.

Til sammen 180 mill. kroner i koronastimuleringsmidler er fordelt gjennom Kulturfondet i 2020 og 2021. Midlene har vært viktige for å ta av for et økende press på mange tilskuddsordninger og bidra til fortsatt kunstnerisk og kulturell aktivitet. Samtidig er den korte planleggingshorisonten for disse midlene ikke optimal. En mer langsiktig styrking av fondet vil nå feltet på en mer treffsikker og forutsigbar måte, og vil være et svært godt virkemiddel for å gjenoppbygge kunst- og kulturlivet i hele landet de nærmeste årene.

Med utgangspunkt i rådets nye strategi vil vi løfte fram tre overordnede og tverrgående målsettinger som ramme for de ordningene og avsetningene vi ber om økning innenfor i 2023.

1) Mangfold, rekruttering og kunstnervilkår

Mangfold er et premiss for et representativt og relevant kunst- og kulturliv i hele Norge. Kunst og kultur skapes med utgangspunkt i forskjellige kulturelle ståsteder, erfaringer og måter å leve på. Marginaliserte grupper historie og kulturarv må synliggjøres og kunst og kultur som springer ut fra forskjellige tradisjoner ivaretas. Rådet erkjenner at det i dag finnes aktører som ikke rommes av Kulturfondets ordninger og satsninger [...] og at kunst- og kulturfeltene rommer ulike forståelser av kvalitet, profesjonalitet og faglighet, ulike kretsløp og kulturer. Rådet vil initiere kritisk refleksjon og samtaler som utfordrer rådende praksis [...] og bidra til at aktører får rom til å utvikle seg ut fra egne logikker (fra rådets strategi)

Søknadene til Kulturfondet viser et stort behov og en stadig bredere søkermasse. Aktivt arbeid for å nå nye søkere og pandemiens konsekvenser har gitt større press på ordningene. Tilstrekkelig romslige ordninger rettet mot enkeltprosjekter og skaping av ny kunst og nytt innhold er avgjørende for å oppnå økt uttrykksmangfold og kunstnerdrevet aktivitet. Tilskudd som gis må kunne være av en størrelse som sikrer kvalitet i gjennomføringen, en bærekraftig kunstnerøkonomi og at prosjektene når ut til publikum.

Pandemien har truet mangfoldet i feltet. Særlig alvorlig er det at unge kunstnere ikke får etablert seg. Rådet ønsker å sikre rekruttering av flere stemmer, uttrykk og estetiske praksiser i

gjenoppbyggingen framover. Rådet vil gjøre dette både gjennom de etablerte tilskuddsordningene og enkelte ekstraordinære målrettede tiltak og pilotordninger.

Etter mange år med stillstand er det et sterkt behov for å løfte forprosjekt- og produksjonsordninger på visuell kunst, musikk og scenekunst slik at de kan løfte fram flere nye stemmer, og samtidig ivareta bredden av etablerte aktører. Videre vil en styrking av rammene til kulturvern, tegneserier og til aspirantordningen være målrettede tiltak for å øke uttrykks- og deltakermangfoldet i kunst- og kulturfeltet.

2) Mangfold og publikumstilfang

Alle skal kunne ta del i kunst og kultur uavhengig av geografi, kulturelt ståsted og sosial og økonomisk bakgrunn. [...] I et samfunn som kan oppleves som fragmentert og individualisert, kan kunst og kultur skape og bygge fellesskap. [...] Barn og unge har samme rett til et bredt, relevant, representativt og tilgjengelig kunst- og kulturtilbud som voksne. Rådet vil ha et særlig blikk for prosjekter og skapende prosesser som inkluderer og reflekterer barn og unges virkelighet, og skapes i nærhet til deres hverdag (fra rådets strategi).

Rådet har ansvar for et bredt nettverk av arrangører, festivaler og formidlingsvirksomheter utenfor de store institusjonene – på små og større steder, sjangerspesialiserte eller tverrfaglige, utendørs eller innendørs, nyskapende eller tradisjonsbærende. Samlet sikrer de bredde og mangfold i kunst- og kulturtilbudet til publikum og fremmer delte opplevelser og offentlig meningsutveksling.

Arrangørene har vært sterkt rammet av pandemien. Publikums tilbakeholdenhet og endrede vaner merkes når samfunnet åpnes opp etter smittebølger. For å sikre det brede kulturtilbudet, bygge opp igjen publikumstilfang og sikre felles møteplasser og arenaer for fremtiden trenger formidlingsvirksomhetene forutsigbare og styrkede rammer.

Kulturfondets arrangør-, festival- og arenaordninger har stor betydning for å gi publikum over hele landet tilgang til det som er skapt, sikre artister og kunstnere betalte oppdrag og at arrangør- og formidlingskompetanse beholdes og utvikles. Kulturrådet stiller krav om at kunstnere skal honoreres i tråd med gjeldende satser. Et løft for disse ordningene bidrar dermed også til bedret kunstnerøkonomi.

Fra 2023 er det særlig behov for å løfte ordningen for tverrfaglige kulturvirksomheter, som bidrar spesielt til utvikling av infrastruktur for mangfold. Videre har arrangørstøtteordningen på visuell kunst vært underfinansiert over tid og arrangørstøtteordningen på musikk omfatter virksomheter som er sterkt rammet av pandemien og trenger gjenoppbygging.

3) Ytringsrom og kunnskapsbasert offentlig samtale

I Norge står ytringsfriheten sterkt, men med framveksten av sosiale medier har ytringsrommet endret seg. Hets, trakassering og hatefulle ytringer mot kunst og kunstnere har økt i omfang, og påvirker de offentlige debattene og det som produseres og publiseres. [...] Rådet skal gjennom Kulturfondets ordninger forsvare kunst- og kulturuttrykk som frie ytringer, og bidra til å skape levende og kritiske offentligheter som kan styrke kunstens plass i samfunnet. Det er avgjørende at det finnes mange og ulike offentligheter hvor ytringene er frie (fra rådets strategi).

Bredt anlagte og kunnskapsbaserte debatter og refleksjoner om kunst og kultur er viktige for innsikt og deltagelse. Virkemidler som sikrer kunnskapsutvikling og debatt må være en del av kulturpolitikken, sammen med rammer til produksjon og formidling.

Flere av Kulturfondets ordninger er godt egnet til å bidra til åpne, opplyste og kunnskapsbaserte samtaler i offentligheten. Dagens rammer er imidlertid ikke tilstrekkelige for å ivareta behov og bredde. Rådet har gjennom flere år pekt på behov for utvikling på ordninger og avsetninger rettet mot sakprosa, tidsskrifter, kritikk og kunnskapsutvikling, og vil gjenta dette for 2023.

Økonomi og fordeling

Rådet forvalter i 2022 til sammen 906 mill. kroner, noe som tilsvarer omkring 6,5 % av statens samlede kulturbudsjett (likestillingsramme og kringkastingsavgift unntatt).

De omsøkte økningene representerer satsinger som går på tvers av fagområdene og er knyttet til 16 av fondets omkring 40 tilskudds- og innkjøpsordninger og avsetninger. For de nær 25 tilskuddsordningene og avsetningene som ikke søkes økt vil rådet innenfor eksisterende rammer i 2023 fortsette å arbeide for å nå målene i rådets strategi og foreta prioriteringer mellom og innenfor ordningene.

Søknadsbeløpet fordeler seg slik det vises i tabell 1. Fargen i hvert felt indikerer satsingen en styrking (primært) vil bidra til. Tabellen deler samlet søknadsbeløp i to prioriteringsnivåer.

Se vedlegg 1 for mer detaljert budsjettoppstilling og sammenligningstall og vedlegg 2 for nærmere omtale og søknadsutvikling for de enkelte ordningene og avsetningene.

Tabell 1: Søknadsbeløp fordelt på fagområder og tilskuddsordninger. Beløp i mill. kroner.

Område	2022 – budsjetttramme	2023 – omsøkt økning				
		1. prioritet		2. prioritet	Sum	
Tverrgående/ tverrfaglig	57,3	Tverrfaglig kulturvirksomhet	10	Aspirant- ordningene	4	13,5
Visuell kunst	77,3	Prosjektstøtte	15	Arrangørstøtte	15	30
Litteratur	185,6	Sakprosa voksne og barn og unge	25	Tegneserier – produksjon og innkjøp	3	27,5
FoU	3,3	Styrket FoU-innsats	6	–		6
Musikk	378,5	Arrangørstøtte	20	Komposisjon/ produksjon	10	30
Scenekunst	162,5	Fri scenekunst - prosjekt	20	Forprosjekt	5	25
Kulturvern	13,6	Frie prosjektmidler	4	–		4
Tidsskrift og kritikk	27,7	Tidsskrift- og kritikk	10	–		10
Sum	905,8		110		37	147

Mangfold, rekruttering og kunstnervilkår
Mangfold og publikumstilfang
Ytringsrom og kunnskapsbasert offentlig samtale

Uavhengig av omsøkt økning, forutsetter rådet at Kulturfondet prisjusteres. Virksomhet i kunst- og kulturfeltet påvirkes av alminnelig pris- og lønnsvekst, og både kunstnerøkonomi, aktivitetsomfang og profesjonalitet blir rammet uten jevnlig justering som følger kostnadsutviklingen i samfunnet ellers.

III. Øvrige anmodninger

I tillegg til et løft for Kulturfondet vil rådet fremme noen andre ønsker og synspunkter i tilknytning til Kulturdepartementets budsjettarbeid.

Styrking av kunst- og kulturfeltet etter pandemien – sats på eksisterende virkemidler

Kulturfondet er av særlig stor betydning for det frie feltet, og har potensiale til å spille en enda viktigere rolle under gjenoppbyggingen av kunst- og kulturlivet. Samlet sett utgjør Kulturfondet et finmasket system som bidrar til å nå overordnede kulturpolitiske mål, er godt kjent for kulturaktørene, har et veletablert forvaltningssystem og er fleksibelt og kan tilpasses situasjon og endringer i feltet ved behov. Det samme gjelder Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde.

Den foreløpige rapporten *Virkemidler for en styrket kultursektor. Gjenoppbygging av kultursektoren* (desember 2021), som er levert fra Kulturrådets fagadministrasjon etter oppdrag fra Kulturdepartementet, stadfester også dette i sin innledning: «Merk at flere virkemidler under Norsk kulturfond antagelig er blant de mer treffsikre virkemidlene for kunstnere og det frie feltet. Men ettersom fondet forvaltes av rådet, fremmer vi ikke detaljerte forslag om disse ordningene; i stedet peker vi på muligheten for å øke avsetningen til fondet.»

Rådet anmoder Kulturdepartementet om å bygge på eksisterende virkemiddelapparat når tiltak for styrking av kunst- og kultursektoren skal utformes.

Flytting av enkelttiltak

Rådet er, med noen unntak, glad for den oppryddingen av ansvarsdeling og posttilhørighet som har skjedd de siste årene. Utflytting av medlems-, interesse- og paraplyorganisasjoner fra Kulturfondet har gjort fondets formål og forvaltningsprinsipp tydeligere. Rådet anerkjenner at grensene mellom ulike poster aldri vil bli entydig og enkel, men setter pris på anledningen til å fremme mindre justeringer i etterkant av den store omleggingen i 2021, for å bidra til at sammenlignbare tiltak behandles mest mulig likt.

To enkelttiltak har sammenheng med tiltak foreslått flyttet i 2022, men kom dessverre ikke med i søknaden i fjor. Rådet ber om at følgende tiltak flyttes ut av Kulturfondet:

Tiltak	Tilskudd Kulturfondet 2022	Ønskes flyttet til	Begrunnelse
Rom for dans	2 292 000 (Scenekunstfaglige tiltak og publikasjoner)	Kap. 320 / post 74	Som et viktig kompetansetiltak innen dans for målgruppen barn og unge, mener rådet at det er relevant å flytte tiltaket ut av fondets driftsportefølje til post 74, sammen med de øvrige regionale kompetansesentrene for dans som i statsbudsjettet for 2021 ble flyttet ut av Kulturfondet.
Peer Gynt AS	3 262 000	Åpent / ev kap. 320 post 75	Siden Peer Gynt AS ble overført til Kulturfondet blant knutepunktinstitusjonene i 2016 har virksomheten blitt vurdert innenfor

	(Tverrfaglig kulturvirksomhet)		flere av fondets fagområder og tilskuddsordninger. Konklusjonen er at tiltaket vanskelig oppfyller kriterier eller når opp i prioriteringene i fondets ordninger. Kulturrådet vurderer tiltaket å ha bredere kulturpolitiske siktemål enn det som forvaltes i fondet. For å sikre tiltaket en bedre vurdering på egne premisser anmoder rådet om at Peer Gynt AS flyttes ut av Kulturfondet.
--	--------------------------------	--	--

Barn og unge – tydeliggjøring av ansvarsdeling

Rådet har kunst og kultur for og med barn og unge høyt på agendaen, nå som del av strategiens mangfoldssatsing. Rådet gir betydelige prosjektmidler til kunst- og kulturprosjekter rettet mot et ungt publikum og der barn og ungdom er medskapende. Rådet tar også ansvar for virksomheter med særlig kompetanse og betydning for utvikling av barne- og ungdomskultur i det frie feltet. Rådet vil i nærmeste framtid drøfte hva en oppdatert og tydelig innsats på området skal innebære framover.

Forrige regjering opprettet ny post for barne- og ungetiltak i 2021, kap. 325, post 78. Hit ble flere tiltak som arbeider med rekruttering og talentutvikling flyttet fra Kulturfondet, etter rådets anmodning. I tillegg ble Foreningen !Les lagt til forvaltning under Nasjonalbiblioteket, kap. 326 post 80, mot rådets anbefaling.

Rådet ønsker dialog med Kulturdepartementet om ansvarsdeling på barn- og ungeområdet i etterkant av barne- og ungdomskulturmeldingen og flyttingene som ble foretatt. Regjeringen har i tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2022 varslet en utredning i løpet av året av Den kulturelle skolesekken, som også omfatter en evaluering av Kulturtankens oppdrag. Rådet antar at arbeidet vil berøre ansvarsdeling mellom Kulturtanken og Kulturfondet, og ber om å bli involvert.

Regionale kulturfond

Rådet er positive til regjeringens ambisjon om å etablere regionale kulturfond, og vil bidra med synspunkter når disse skal utformes.

Kulturrådets arbeid innebærer et nasjonalt overblikk over utviklingstrekk og behov i kunst- og kulturfeltet, ordninger der en bred søkermasse fra hele landet har mulighet til å konkurrere om støtte, og maktfordeling over ressursene gjennom utvalgssystemet. Norsk kulturfond fordeles til kunstnere og kulturaktører i alle fylker og bidrar til samhandling på tvers av regioner.

En satsing på regionale kulturfond må derfor ikke gå på bekostning av Kulturfondet, heller ikke over tid, det vil ramme kunst- og kulturfeltet og tilbudet til publikum i hele landet.

Utvikling av ordning for etablerte scenekunstkompanier

Lederne for scenekunstutvalgene og fagansvarlig for scenekunst i sekretariatet er i dialog med Kulturdepartementet om utformingen av ny ordning på statsbudsjettet for etablerte scenekunstkompanier. Rådet er opptatt av at ordningen får en innretning som virker godt sammen med og utfyller fri scenekunst-ordningene i Kulturfondet, og bidrar til både forutsigbarhet, utvikling og dynamikk i feltet.

Behov for tilstrekkelige sekretariatsressurser

Ambisjonene i rådets nye strategi om å nå nye søkere, miljøer og aktører, samt økt søknadstrykk, gir et presserende behov for utvidelse av sekretariatsressursene for rådsarbeidet. For at mangfoldssatsingen skal gi reelle endringer, er det behov for økt dialog, tilpasset kommunikasjon og veiledning, kunnskapsheving, tilpasning av språk og søknadskjemaer, samisk språkkompetanse og utvidelse av utvalgsressurser.

Rådet erfarer at sekretariatet har vært sterkt presset og redusert de siste årene pga. håndteringen av regjeringens koronaordninger, ABE-reformen, samt overføring av nye oppdrag til Kulturrådet uten ressursøkninger.

Rådet ber Kulturdepartementet ta dette med i betraktning når rammene til kap. 320 post 01 legges.

Flytte årlig møte med statsråden til mars

I styringskalenderen er det berammet årlig møte mellom rådet og statsråden i forbindelse med rådets junimøte. For å sikre en god dialog omkring budsjettbehov og andre saker i tilknytning til departementets budsjettarbeid før dette ferdigstilles, anmoder rådet om at det årlige møtet flyttes fast til rådets marsmøte (i slutten av mars).

IV. Omtale av pågående arbeid

Rådet vil i det følgende gjøre rede for aktuelle saker og prosesser som er av betydning for rådets langsiktige og strategiske arbeid.

Nye fagutvalg

Rådet har nylig oppnevnt til sammen 138 medlemmer og varaer til tretten fagutvalg og ni vurderingsutvalg for litteratur for perioden 2022–2023. Rådet la i oppnevningen særlig vekt på at utvalgene skulle ha gode forutsetninger for å arbeide med satsingene på økt mangfold og større ytringsrom og ha medlemmer fra ulike deler av landet, godt aldersspenn og kjønnsbalanse. Halvparten av medlemmene er gjenoppnevnt, halvparten er helt nye, for å sikre både kontinuitet og fornyelse. Rådet ser fram til diskusjon og dialog med de nye utvalgene om de strategiske satsingsområdene, tendenser og behov i kunst- og kulturfeltet og utvikling av virkemidlene.

Økt dialog og tilstedeværelse

I tråd med ny strategi har råd, fagutvalg og sekretariat ambisjoner om økt dialog med feltets aktører. Et arbeid for å identifisere marginaliserte eller underrepresenterte grupper, miljøer og estetiske praksiser på de fagområdene og å heve kompetansen om randsoner i feltet er satt i gang.

Den digitale kompetansehevingen og teknologiutviklingen som har foregått i hele samfunnet har gjort digitale dialog-, veilednings- og innspillmøter enklere. Deltakere fra hele landet kan ta del på likefot, noe som styrker den demokratiske tilgangen til og diskusjonen omkring Kulturrådet. Mulighetene vil bli utnyttet i større grad framover, og en rekke dialogmøter er under planlegging.

Befaringer, tilstedeværelse på arrangementer og fysiske møter rundt omkring i landet er også viktige og vil bli prioritert innenfor en bærekraftig ramme og så snart pandemien tillater det.

Rådet ønsker mest mulig åpenhet omkring arbeidet og de prioriteringene som gjøres. Rådet vil være tilstede i media og offentligheten og søke å bidra til et best mulig ytringsklima omkring verdien av kunst og kultur i samfunnet.

Koronasituasjonen og forvaltning av Kulturfondet

Rådet har valgt å være generøse når det gjelder utsettelse og endringer i prosjekter som har fått tilskudd fra fondet. Flere hundre endringsmeldinger er behandlet og godkjent gjennom 2021.

Kunst- og kulturfeltet vil fortsatt være preget av koronakonsekvenser framover, og rådet vil fortsette å ha temaet høyt på dagsorden og vurdere behov for tilpasninger av ordninger og forvaltning. Rådet er særlig opptatt av å følge med på opphopning og etterslep av arrangementer og produksjoner, kunstnerøkonomi, rekruttering og mangfold.

Opphevelse av hovedregelen – konsekvenser

Rådet er fornøyd med at hovedregelen, etter rådets anmodning, er blitt opphevet fra 2022. Rådet er opptatt av at større institusjoner fortsatt skal ivareta kjerneoppgaver innenfor sine faste tilskudd, og at behov for økninger i prinsippet skal fremmes gjennom deres årlige budsjettsøknader. Samtidig er det hensiktsmessig at råd og fagutvalg fra nå av kan gjøre skjønnsmessige og faglige vurderinger av samarbeidsprosjekter mellom institusjoner og det frie feltet, og av de mindre virksomhetenes utviklingsmuligheter.

Rådet er i ferd med, sammen med fagutvalgene, å se på hvordan dette skal praktiseres og kommuniseres til søkere framover, slik at man sikrer en forståelig praksis og enhetlighet i søknadsbehandlingen.

Evaluering og utvikling av tilskuddsordningene

Tilskuddsordningene er rådets viktigste virkemidler for å ivareta formålet i Lov om Norsk kulturråd. Det vurderes kontinuerlig hvorvidt ordningene treffer feltets behov, er tilstrekkelig fleksible og samtidig tydelige, og bidrar til å nå mål i rådets strategi. Det siste året er det gjort en rekke justeringer av ordningers retningslinjer, som vil legge til rette for større mangfold og bredde i søkermassen. Noe pågående og kommende arbeid kan trekkes fram spesielt.

Kulturfondets aspirantordning har som formål å motvirke strukturell diskriminering og sikre økt tilgang til arbeid i kunst- og kultursektoren. Hittil har ordningen vært rettet mot kandidater som kan oppleve at etnisk, kulturell og språklig bakgrunn utgjør et hinder for sysselsetting. I 2022 utlyses en forsøksordning for aspiranter med funksjonsnedsettelse, med seks ekstra stipender, finansiert av tilgjengelige salderede midler dette ene året.

I etterkant av *Logikker i strid*, den omfattende litteraturutredningen fra 2020, er det satt i gang gjennomgang av alle ordningene på litteraturområdet. Noen ordninger har fått nye retningslinjer i 2020 og 2021, og flere står for tur i 2022. Endringene så langt øker det språklige mangfoldet i den utgitte litteraturen og stimulerer til et større mangfold av søkere, formidlingstiltak og publikum.

I løpet av 2022 vil rådet starte arbeidet med en tilsvarende bred utredning av virkemidlene og tilskuddsordningene på det visuelle kunstområdet.

Telemarksforskning leverte i desember 2021, etter oppdrag fra Kulturrådet, en kartlegging av frivillig kulturvernarbeid. Boken *Frivillig kulturvern. Et kulturvern innenfra* tar for seg aktiviteter, aktører og selvforståelser i dette feltet. Rådet og kulturvernutvalget vil arbeide videre med dette framover, og vil melde inn nye kunnskapsbehov etter at publikasjonen er gjort kjent for kulturvernfeltet som helhet.

Flere utredninger og evalueringer vil bli levert i løpet av 2022, deriblant den store tverrgående festivalevalueringen, utredningen *Mobilisering for mobilitet* om fri scenekunst og formidling og *Unge kunstnerskap i utvikling*, evaluering av kunstnerassistentsordningen på visuell kunst. Rådet ser fram til å diskutere evalueringene, og ser at de vil kunne ha innvirkning på innretning av ordninger, ansvarsdeling/posttilhørighet og budsjettbehov i årene som kommer.

Større kunnskapsprosjekter

Resultatene av to større forskningsprogrammer initiert av rådet vil bli ferdigstilt i løpet av 2022. *Digital kultur, estetiske praksiser* vil gi ny kunnskap om hvordan digitalisering og digital mediekultur preger estetiske praksiser og utfordrer etablerte begrep, kategorier og forståelsesformer knyttet til kunst og kultur. Programmet ble startet opp i 2019, og omfatter en rekke enkeltprosjekter. *Kunst og sosiale fellesskap* er et forskningsprogram om kunsts rolle og virkemåter i samfunnet. Programmet er et samarbeid mellom Norsk kulturråd og Statens Kunstfond, Danmark. Den første fasen i programmet ferdigstilles i 2022. Her undersøker tolv prosjekter hvordan kunst virker i samfunnet, hvordan kunst bidrar til å etablere sosiale fellesskap, og hvordan den samfunnsmessige betydningen av kunst kan forstås.

I 2021 ble også forskningsprogrammet *Skapende praksiser i musikk* igangsatt. Programmet skal gi kunnskap om hvordan og innenfor hvilke kontekster musikk i dag komponeres, skapes og produseres.

Rådet ser fram til forskningsrapportene. Prosjektene danner viktig kunnskapsgrunnlag for offentlighetens diskusjoner om kunst, kultur og samfunn og for utforming av kulturpolitikk. Rapportene vil også være utgangspunkt for selvrefleksjon og strategisk tenkning i råd og utvalg omkring kulturfeltets utvikling og plass i samfunnet og egne virkemidler.

Bærekraft

Klima- og miljøutfordringene krever ny tenkning og praksis også i kunst- og kulturfeltet, og rådet vil legge til rette for at produksjon, distribusjon og formidling av kunst og kultur bidrar til økt bærekraft i samfunnet. Søkere oppfordres til å utvikle og rapportere på egne bærekraftstrategier, og klimaavtrykk og miljøprofil tas med i den samlede vurderingen av søknader.

Rådet ønsker en kulturpolitikk som er tydelig forankret i FNs bærekraftsmål. Rådet vil samtidig understreke at fokus på bærekraft i kulturforvaltningen ikke skal redusere eller endre kunstneres mulighet til å ytre seg fritt og kritisk.

Vedlegg

1. Fordelingsbudsjett 2020–2022 og søknadsbeløp 2023
2. Om ordningene og avsetningene som søkes styrket fra 2023
3. Budsjettskjema 2023
4. Strategi for rådet og Norsk kulturfond 2021—2024

KULTURFONDET - FORDELINGSBUDSJETT 2020-2022 OG SØKNADSBELØP 2023

Vedlegg 1

	2020 Fordelin gs- budsjett / avsetnin g	Korona- stimuleri ngs- midler*	2021 Fordelin gs- budsjett / avsetnin g	Korona- stimuleri ngs- midler*	2022 Fordelin gs- budsjett / avsetnin g	Korona- stimuleri ngs- midler*	2023 OMSØ KT ØKNIN G	Prosent vis økning fra avsetni ng 2022
Allmenne kulturformål								
Tverrfaglige tiltak	9 185		10 034	8 400	21 229	2 400	10 000	47 %
ARENA - kunstarenaer og kulturbygg	24 371	2 000	24 371		24 371			
Barne- og ungdomskultur			1 500					
Gjesteoppholdsstøtte	3 584		3 588	600	3 588	600		
Norsk kulturråds ærespris	600		600		600			
Forskning og utredning	3 174		3 194		3 275		6 000	183 %
Aspirantordningen	6 000		6 000		6 000		4 000	67 %
Tidsskrift og kritikk	25 721	5 000	27 311		27 653	500	10 000	36 %
Driftsstøtte	13 779		13 620					
Til rådets disposisjon	1 653		0		1 555			
	88 067		90 218		88 271		30 000	34 %
Visuell kunst								
Prosjektstøtte	23 625	3 900	20 767	11 500	21 861	4 650	15 000	69 %
Utstyrsstøtte til fellesverksteder og gjestekunstdrn.	1 500		1 500		1 560			
Prosjektstøtte til kunstnere i etableringsfasen	2 500		2 500	1 000	2 600	350		
Arrangørstøtte	16 050		18 130		42 740		15 000	35 %
Videokunstarkivet	1 000							
Driftsstøtte	75 677		24 660					
Kunstnerassistentordning	4 200		4 200		4 340			
Kunsthøgskolepublikasjoner og manusutvikling	4 000		4 000	2 500	4 160			
	128 552		75 757		77 261		30 000	39 %
Musikk								
Musikk ymse tiltak (produksjon, bestillingsverk, fonogram)	39 355	14 850	35 537	13 000	50 100	2 000	10 000	20 %
Musikkfestivaler	157 689		161 311		171 310			
Musikkarrangører	38 925	3 850	38 925	6 000	47 000	2 500	20 000	43 %
Musikkinnspillinger	23 805	1 000	23 805	3 000	24 278			
Turné- og virksomhetstilskudd musikere	74 340	11 000	75 826	5 000	85 830	3 000		
Driftsstøtte	60 554		16 136					
	394 668		351 540		378 518		30 000	8 %
Scenekunst								
Formidling/gjestespill	8 000		7 000		7 000			
Fri scenekunst - teater	33 847	9 450	35 348	9 250	36 358	2 750	10 000	28 %
Fri scenekunst - dans	26 689	9 450	28 942	9 250	29 952	2 750	10 000	33 %
Fri scenekunst - kunstnerskap	53 350		52 700		52 700			
Scenekunsthøgskolepublikasjoner og publikasjoner	5 000		5 000		10 248			
Regionale kompetansesentra for dans	6 700							
Arrangørstøtte scenekunst	16 812		16 812		17 426	2 000		
Forprosjekt scenekunst	7 791	4 000	7 791	4 500	8 801		5 000	57 %

Driftsstøtte	9 576		9 124					
	167 765		162 717		162 485		25 000	15 %
Litteratur								
Innkjøpsordningen for oversatt litteratur	14 900	1 500	15 050		15 350			
Innkjøpsordningen for ny norsk sakprosa for barn og unge	6 200	2 000	6 300	2 000	6 425	500	3 500	54 %
Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier	3 800	1 000	3 850	2 000	3 950	1 000	2 500	63 %
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - voksne aut.	59 369	8 700	55 313	3 500	56 410	2 000		
Innkjøpsordningen for ny norsk skjønnlitteratur - voksne sel.			4 640		4 640			
Innkjøpsordningen for ny norske skjønnlitteratur - barn og unge aut.	33 800		31 740	1 000	32 370			
Innkjøpsordningen for ny norske skjønnlitteratur - barn og unge sel.			2 400		2 400			
Innkjøpsordningen for sakprosa for voksne	23 500	6 000	23 700	5 000	24 551	2 000	21 500	88 %
Litteraturprosjekt	4 900		4 400		4 490			
Litteraturproduksjon	5 900	800	5 900	500	6 015		500	8 %
Litteraturformidling	14 300	4 500	14 300	1 000	15 485	500		
Frakt/distribusjon innkjøpsordningene	8 000		8 000		8 000			
Driftsstøtte	13 270		881					
Prøveprosjekt - innkjøp til skolebibliotek	5 500		5 500		5 500			
	193 439		181 974		185 586		28 000	15 %
Kulturvern								
Prosjektstøtte	13 593	1 000	13 384	1 000	13 650	500	4 000	29 %
Driftsstøtte	21 476							
	35 069		13 384		13 650		4 000	29 %
Sum	1 007 560	90 000	875 590	90 000	905 771	30 000	147 000	16 %

* En liten andel av koronastimuleringsmidlene er blitt tildelt et år senere enn de er overført Kulturfondet.

Vedlegg 2

Om ordningene og avsetningene i Kulturfondet som søkes styrket fra 2023

Nedenfor følger omtale av ordningene og avsetningene som er søkt økt i 2023, med fagspesifikke begrunnelser for behovene innenfor de enkelte ordningene.

Felles kommentarer til tabellene:

- Alle beløp er oppgitt i hele tusen
- Tabellene inkluderer koronastimuleringsmidler som er fordelt gjennom respektive ordninger i 2020 og 2021, og viser hvordan disse midlene har påvirket tildelingene samlet
- Endelige regnskapstall var ikke klare på oversendelsestidspunktet. Det kan derfor forekomme noen mindre avvik fra tall i årsrapport for 2021

Tverrgående områder

Tverrfaglig kulturvirksomhet (omsøkt økning: 10 mill. kroner)

Under denne ordningen gis det tilskudd til tverrfaglige arrangører, festivaler, virksomheter og arenaer som jobber med formidling for et allment publikum, og som legger til rette for profesjonell tverrkunstnerisk praksis. Ordningen skal stimulere til utvikling av nye former for formidling, programmering og publikumsutvikling. Ordningen ivaretar et spenn fra små, frivillig baserte lokale kulturarrangementer, til profesjonelle helårsarrangører og større festivaler, og til større kulturarenaer som også tilbyr produksjons- og arbeidsfasiliteter for det frie feltet. Denne infrastrukturen er en sentral nøkkel for utviklingen av et representativt og relevant kunst- og kulturliv i hele Norge.

På samme vis som arrangørordningene for musikk, scenekunst og visuell kunst, bidrar ordningen for tverrfaglig kulturvirksomhet til å bygge en infrastruktur som kan gi profesjonelle produksjonsvilkår, honorarer og vederlag for artister, kunstnere og rettighetshavere – en infrastruktur som vil være helt sentral i en gjenoppbygging etter koronapandemien.

Ordningen har i tillegg en særlig målsetting om å bidra til å bygge organisatorisk infrastruktur og kapasitet på områder og felt som er underdekket i et nasjonalt perspektiv. Etter nedlegging av driftsstøtteordningen er flere kompetanseaktører lagt til forvaltning i ordningen, og ordningen må fremover gi utviklingsmuligheter og forutsigbare rammer for disse, bl.a. i form av rimelig lønns- og prisvekst. Flere av disse arbeider særlig med å styrke det kunstneriske tilbudet for barn og unge og med å utvide rekrutteringsbasen for kunstnerisk virke.

Omfanget av solide og interessante tverrfaglige og flerkunstneriske arenaer har økt kraftig de siste årene, og tenkningen rundt tverrfaglige og tverrkunstneriske praksiser og prosjekter styrkes. Det sees også en utvikling hvor flere aktører som arbeider med kunstneriske praksiser som har en forankring i ikke-vestlig kulturarv og tradisjoner henvender seg til ordningen for tverrfaglig kulturvirksomhet. Disse aktørene har i mange tilfeller langt mindre grad av tilgang til tilstrekkelig organisatorisk og institusjonell kapasitet enn aktørene som representerer etablerte og privilegerte estetiske uttrykk og praksiser. Ordningen har et potensial for å bidra til å bygge et nødvendig nivå av kapasitet, faglige ressurser og nettverk som kan bidra til en reell styrking av det strukturelle mangfoldet i kultursektoren. Budsjetttrammene for ordningen er ikke dimensjonert for dette, og tilskuddsordningen oppleves som prekært underfinansiert sett opp mot behovene og potensialet.

	2019	2020	2021
--	------	------	------

Antall søknader	88	106	108
Antall tildelinger	44	55	63
Tildelingsprosent antall	50%	52%	58%
Samlet søknadsbeløp	43 375	53 189	74 930
Budsjettramme	9 000	9 185	10 034
Samlet tildelingsbeløp*	14 063	13 639	21 619
Hvorav koronastimuleringsmidler			8 400
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler			29 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	32 %	26 %	18 %

* Samlet tildelingsbeløp overskrider budsjettrammen for ordningen pga. overføring av midler fra andre budsjettrammer i den tverrgående porteføljen, bruk av omdisponible midler, og i 2021 pga. ekstraordinære stimuleringsmidler.

Aspirantordningen (omsøkt økning: 4 mill. kroner)

Ordningen har som formål å bidra til å motvirke strukturell diskriminering i sektoren gjennom å sikre tilgang til arbeid for kvalifiserte søkere der etnisk, kulturell og språklig bakgrunn utgjør et hinder for rekruttering. I ordningen lyses det ut 15 stipender, hvor hvert stipend er på 400 000 kroner. Stipendet skal i sin helhet brukes til å lønne en aspirant, som skal ansettes på ordinære vilkår.

Aspirantstipendet har ikke blitt justert for pris- og lønnsvekst siden 2017. Et vedvarende lavt nivå på tilskuddet kan undergrave ordningens målsetting om å motvirke strukturell diskriminering, og tilskuddet bør derfor økes jevnlig. Med mindre budsjettrammene styrkes med friske midler, må en økning i stipendet dekkes inn ved at antall stipender reduseres.

I 2022 vil en separat forsøksordning for aspiranter med funksjonsnedsettelse lyses ut. De seks stipendene som lyses ut i denne forsøksordningen, er finansiert med tilbakeførte, omdisponible midler fra den tverrgående porteføljen. Uten en permanent økning med friske midler på budsjettrammen for aspirantordningen, vil det ikke være økonomisk grunnlag for en videreføring av forsøksordningen for aspiranter med funksjonsnedsettelse.

Det søkes om midler til å øke det totale antallet stipender til utdeling (fra 15 til 21), samt til å øke selve aspirantstipendet fra kr 400 000 til kr 450 000.

	2019	2020	2021
Antall søknader	47	50	42
Antall tildelinger	15	14	15
Tildelingsprosent antall	32%	28%	35%
Samlet søknadsbeløp	17 600	20 000	16 800
Samlet tildelingsbeløp	6 000	5 600	6 000
Tildelingsprosent beløp	34%	28%	35%

Visuell kunst

Prosjektstøtte visuell kunst (omsøkt økning: 15 mill. kroner)

Prosjektstøtte visuell kunst er Kulturrådets viktigste virkemiddel for å styrke produksjon og formidling av visuell kunst i Norge. Det gis støtte innenfor tre delområder: Utstillingsstøtte for enkeltkunstnere og kunstnergrupper, utstillingsstøtte for institusjoner og tilskudd til diverse tiltak. Rådet ønsker å styrke ordningen for å høyne nivået, styrke formidlingen, legge til rette for større og flerårige prosjekter, og skape et bredere rekrutteringsgrunnlag i det visuelle kunstfeltet.

Prosjektstøtten fungerer ofte som en inngangsport til feltet, og en styrking vil bidra til økt mangfold i norsk og samisk kunstliv.

Prosjektstøtte visuell kunst er en tilskuddsordning under Norsk kulturfond som per i dag ikke er egnet til å dekke feltets behov. Tildelingene utgjør normalt under 20% av omsøkte midler. I 2020 og 2021 lå den på 24% og 26%, på grunn av tilførte stimuleringsmidler. Men selv dette er svakt, dersom man sammenligner med andre fagområder i Kulturfondet og behovene i feltet. Dersom tildelingsprosenten regulært kunne økes til rundt 35% ville dette gi en betydelig større mulighet for at prosjektene som støttes kan gjennomføres på et profesjonelt nivå. Det vil også bidra til bedre lønns- og arbeidsvilkår for kunstnere og kuratorer

I tillegg til den lave tildelingsprosenten er det viktig å merke seg at søknadssummene på ordningen i utgangspunktet er lave. Kunstnerne og institusjonene har innrettet seg etter en ordning som støtter produksjoner i liten skala. Institusjoner tildeles noe mer støtte, men sjelden mer enn 200 000 kroner. Honorarnivået blir lavt, og distribusjon, formidling og markedsføring må kuttes. Rammene gjør det ikke mulig for rådet å oppfylle formål om å styrke kunstnerøkonomien og gjøre kunsten tilgjengelig for flest mulig.

Støttesummene som tildeles prosjekter med små og mellomstore budsjetter (under en million kroner) bør med andre ord økes betraktelig. I tillegg er det viktig å merke seg at det også finnes et nivå av samtidskunsten der budsjettene er betydelig høyere enn dette. Dette gjelder både enkeltkunstnere (blant annet installasjonskunstnere, filmkunstnere og kunstnere som bidrar på store, internasjonale biennaler) og utstillinger og programmeringen ved små og mellomstore kunstinstitusjoner. Disse produksjonene har ofte et potensial til å nå et stort og sammensatt publikum. Kulturfondet har i dag ikke mulighet til å støtte denne typen prosjekter på et adekvat nivå. Den omsøkte økningen på 15 millioner kroner må ses som et skritt på veien mot en ytterligere styrking av prosjektstøtten i de kommende årene.

	2019	2020	2021
Antall søknader	764	824	782
Antall tildelinger	279	290	377
Tildelingsprosent antall	36%	35%	48%
Samlet søknadsbeløp	119 446	125 345	126 264
Budsjettramme	23 372	23 625	21 017
Samlet tildelingsbeløp*	23 304	30 107	32 798
Hvorav koronastimuleringsmidler		3 900	11 500
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler	-	24%	26%
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	19%	21%	17%

*Samlet tildelt sum, inkludert tilsagn gitt tidligere, bruk av omdisponerte midler og koronastimuleringsmidler.

Arrangørstøtte visuell kunst (omsøkt økning: 15 mill. kroner)

Arrangørstøtte visuell kunst er Kulturrådets viktigste virkemiddel for å styrke infrastrukturen i den frie delen av det visuelle kunstfeltet i Norge. Ordningen retter seg mot kunstnerdrevne visningssteder, kunsthaller, kunstsentre, biennaler, atelierfelleskap, tidsskrifter, forlag, kunstbokmesser mm. Rådet ønsker å styrke ordningen for å gi kunstnerne flere visningsmuligheter og styrke formidlingen av kunst til et bredt og mangfoldig publikum. I kjølvannet av pandemien er det også viktig å gi arrangørene mulighet til å utvikle seg som kreative møteplasser og som arenaer for frie ytringer.

Arrangørstøtten er betydelig endret det siste året. I 2021 ble ordningen driftsstøtte visuell kunst nedlagt. 21 kunsthaller, kunstnerorganisasjoner og andre arrangører ble overført til statsbudsjettet. Samtidig ble arrangørstøtte for kunstnerdrevne visningssteder og festivaler omgjort til arrangørstøtte visuell kunst. Den nye ordningen har en mer åpen profil, og gir aktørene i feltet en mulighet til å definere hvilken type arrangører som trengs for å utvikle fremtidens kunstfelt.

Det som mangler er økonomisk spillerom til å oppfylle dette potensialet. Med dagens økonomiske ramme er det få nye søkere som kan motta støtte. I kategorien *langsiktig virksomhetsskudd* ble det i 2021 utelukkende gitt støtte til søkere som tidligere mottok driftsstøtte. Det var med andre ord ikke økonomiske rom for å støtte nye initiativer. Dette er et alvorlig hinder for nyskapingen i feltet og muligheten for nye generasjoner kunstnere og kunstformidlere som ønsker å skape sine egne produksjons- og visningsmuligheter.

Det er også en utfordring at det kan tildeles relativt lite midler per søker. I kategorien *flerårig utviklingstilskudd* er den gjennomsnittlige tildelingen i 2022 på 422 000 kroner. Dette gir svært trange rammer for arrangørene. Produksjon og formidling av visuell kunst er ressurskrevende, og involverer en rekke faggrupper (kunstnere, kuratorer, teknikere, formidlere, administrasjon, mm.), i tillegg til omfattende administrasjons-, produksjons og driftskostnader. Kulturfondets støttenivå er ikke tilstrekkelig til å fremme profesjonalitet i alle disse leddene. Dette kan på sikt skape uønskede økonomiske, sosiale og kulturelle forskjeller i et felt der de store institusjonene har vokst voldsomt.

Arrangørstøtte visuelle kunst bør i årene som kommer styrkes betraktelig for å fremme nyskaping, høy kunstnerisk kvalitet, bred formidling og rimelige lønns- og arbeidsvilkår i den frie delen av det visuelle kunstfeltet. Den omsøkte økningen på 15 millioner kroner er et viktig skritt på veien.

	2019	2020	2021
Antall søknader	66	46	62
Antall tildelinger	31	17	29
Tildelingsprosent antall	47%	37%	47%
Samlet søknadsbeløp	108 453	59 990	91 464
Budsjettramme	16 000	16 050	18 130
Samlet tildelingsbeløp*	15 900	16 050	18 554
Tildelingsprosent beløp	15%	27%	20%

* Samlet tildelt sum, inkludert tilsagn gitt tidligere og bruk av omdisponerte midler.

Musikk

Musikkarrangører (omsøkt økning: 20 mill. kroner)

Ordningen skal stimulere arrangører over hele landet med et offentlig konserttilbud. Den skal ivareta helårsarrangører med utviklings- og planleggingsbehov, samt nye arrangører og arrangører på mindre steder. Ordningen skal gi mulighet til å utvikle og profilere programmeringen for et stort og mangfoldig offentlig publikum.

1) Konsertarrangørene er avgjørende for å gi profesjonelle produksjonsvilkår, honorarer og vederlag for artister, musikere og rettighetshavere. For lave både søknadsbeløp og tilskudd begrenser i mange tilfeller arrangørens evne til å gi profesjonelle vilkår for artister og ensembler.

2) Etter at ordningen er åpnet for virksomhetsstøtte fra 2021 er det en viktig kulturpolitisk oppgave å gi utviklingsmuligheter for flere etablerte helårsarrangører gjennom forutsigbare rammer, kan følge lønns- og prisvekst og en profesjonell honorarpraksis på linje med musikkfestivalene, og bygge opp og utvikle godt publikumsarbeid.

En sentral oppgave for offentlige virkemidler etter pandemien vil bli å hindre frafall og flukt av kunstnere og musikkbransje, og å stimulere til gjenoppbygging av arrangørvirksomhet. Arrangørene og festivaler er kritisk viktige som oppdragsgivere et nav for den store delen av kunstner- og bransj økonomien som er blitt hardest rammet – alle de som har oppdrag og salg i forbindelse med konsertvirksomhet. Arrangørenes sammenlagte salgs- og tilskuddsmidler skaper etterspørsel etter kunstnere og produksjonsapparat, og danner økonomisk grunnlag for støttefunksjoner, rettigheter og vederlag.

Det store spennet av arrangører, fra frivillige til profesjonelle helårsarrangører, festivaler og kulturhus, vil trenge styrke til å gjenopprette og øke publikums tilgang og tillit til arenaene og konsertproduksjonen. De frie arrangørene og festivalene vil fortsatt være avgjørende for fordelingen av konserttilbudet, særlig for kunst- og kulturfeltet på små steder og regionale sentra. Arrangørene er underfinansiert i forhold til festivalene og har i dag ikke de samme mulighetene til å tiltrekke seg artister og musikere, kompetanse, ledere og produksjonsapparat. Kulturrådet har derfor prioritert tilskuddsordningen for konsertarrangørene i sine budsjetttrammer over en tiårsperiode uten at det er tilført tilstrekkelig med midler til Kulturfondet til å realisere dette.

Arrangørene har en særlig mulighet til skape mangfold og flere muligheter til å skape interessante, inkluderende og utfordrende arenaer, offentlighet og fellesskap og nå et større allment publikum og nye publikumsgrupper.

	2019	2020	2021
Antall søknader	594	512	519
Antall tildelinger	317	340	367
Tildelingsprosent antall	53 %	66 %	71 %
Samlet søknadsbeløp	95 161	93 033	108 078
Budsjetttramme	34 513	38 925	38 925
Samlet tildelingsbeløp*	34 513	43 411	48 635
Hvorav koronastimuleringsmidler		3 850	6 000
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler		47 %	45 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	36 %	43 %	39 %

* Samlet tildelingsbeløp inkluderer stimuleringsmidler fordelt i 2020 og 2021, samt gjenbruk av salderte midler og flytting av midler fra andre musikkordninger.

Komposisjon og produksjon av musikk (omsøkt økning: 10 mill. kroner)

Ordningen skal bidra til at komponister, musikere og produsenter kan skape musikk og nye produksjoner med kostnadskreven kunstnerisk arbeid. Skapere kan være komponister eller utøvere, og det forutsettes at musikken gjøres tilgjengelig gjennom framføring på konsertarenaer eller andre offentlige formidlingsplattformer.

Det er økende press på ordningen etter at det er åpnet for å budsjettere med kostnader til produksjon annet enn det rent kompositoriske og det er gjennomført et systematisk arbeid for å

invitere hele mangfoldet av skapende praksiser. Initiativet til forskningsprogrammet *Skapende praksiser i musikk 2021-2023* er del av dette. Et betydelig løft med økte midler må til for å nå målet om å utvikle en bredere produksjonstilskuddsordning og bidra til profesjonelle vilkår for den økt bredden av skapende praksiser. En viktig hensikt er å gi flere produksjoner og verk mulighet til mer gjennomarbeidet presentasjon og formidling, og dermed gjøre dem mer attraktive for økt bruk på flere konsertarenaer. Målet er å stimulere hele variasjonen av musikkproduksjon inkludert en underskog av prosjekter, utprøvinger i randsoner, samtidsmusikk, og andre skapende miljøer og gi flere produksjoner kraftigere nedslag og relevans i kulturoffentligheten.

Det frie feltet har ikke samme tilgang til gode rammer for scenisk musikkproduksjon som orkesterinstitusjoner og andre faste på statsbudsjettet. Potensialet for bedre produksjon og utvikling i det frie feltet er dermed stort. Kulturrådet har prioritert små økninger i avsetningen til komposisjon og musikkproduksjon over flere år, men rammene er for trange til å realisere målet.

*	2019	2020	2021
Antall søknader	494	601	1098
Antall tildelinger	190	208	293
Tildelingsprosent antall	39 %	34 %	27 %
Samlet søknadsbeløp	67 842	87 778	156 745
Budsjettramme	22 163	23 982	18 691
Samlet tildelingsbeløp**	22 168	23 980	34 033
Hvorav koronastimuleringsmidler			15 342
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler			22 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	33 %	27 %	12 %

* Komposisjon og produksjon er én av tre ordninger under posten Ymse tiltak musikk og har ikke fast budsjettramme. Den oppgitte budsjettrammen viser hvor mye fra posten som er brukt til komposisjon og produksjon. Et lavt tall for budsjettramme for 2021 skyldes overføring av budsjettmidler til andre musikktiltak etter stort forbruk av stimuleringsmidler på komposisjon og produksjon.

** Samlet tildelingsbeløp for 2021 inkluderer stimuleringsmidlene for både 2020 og 2021.

Scenekunst

Fri scenekunst – prosjekt (dans og teater) (omsøkt økning: 20 mill. kroner)

Ordningene har som formål å stimulere og styrke kunstnerisk utvikling og produksjon av teater, dans og annen scenekunst i det frie scenekunstheltet.

Det er stadig stor konkurranse om midlene til produksjon av scenekunst og stort press på fri scenekunstordningene. Vi har over tid har registrert at nye søkere melder seg, først gjennom søknader til forprosjektordningen, men senere også til prosjektstøtteordningene fri scenekunst. Her er det behov for en substansiell økning av avsetningene for å bidra til å styrke rekrutteringen av nye stemmer og scenekunstneriske uttrykk, som i dag bare i liten grad når ut til en bred offentlighet. Rekruttering må samtidig ikke gå på bekostning av de større produksjonene fra en bredde av vel etablerte scenekunstnere med lang erfaring, som konkurrerer om de samme midlene. For å kunne få til en god balanse mellom disse hensynene er det nødvendig med en styrking av rammene.

	2019	2020	2021
Antall søknader	419	486	503

Antall tildelinger	123	142	228
Tildelingsprosent antall	29 %	29 %	45 %
Samlet søknadsbeløp	260 200	285 300	233 900
Budsjettramme	59 000	60 536	64 290
Samlet tildelingsbeløp*	61 800	71 500	90 600
Hvorav koronastimuleringsmidler		11 000	26 500
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler		25 %	39 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	23 %	21 %	27 %

*Samlet tildelingsbeløp overskrider budsjettrammen for ordningen pga. overføring av ekstraordinære stimuleringsmidler i 2020 og 2021.

Forprosjekt (omsøkt økning: 5 mill. kroner)

Ordningen har som formål å stimulere til utvikling og utforskning av nye metoder, konsepter og idéer gjennom kunstneriske prosesser som skjer forut for, eller uavhengig av, en eventuell produksjon.

Vi har gjennom de siste årene registrert at vi gjennom forprosjektordningen evner å rekruttere flere nye søkere til scenekunstheltet. I lys av rådets nye strategi ønsker utvalgene å styrke ordningen slik at vi bedre legger til rette for at flere nye stemmer får anledning til utforskning og utprøving før en eventuell produksjonsfase.

Forprosjektordningen har i dag en svært lav innvilgelse i forhold til behovet som tegner seg, og det er behov for et løft for ordningen.

	2019	2020	2021
Antall søknader	429	466	525
Antall tildelinger	85	114	132
Tildelingsprosent antall	20 %	24 %	25 %
Samlet søknadsbeløp	36 900	42 000	66 900
Budsjettramme	7 791	7 791	7 791
Samlet tildelingsbeløp*	7 400	8 300	15 700
Hvorav koronastimuleringsmidler		580	7 290
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler		20 %	23 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	20 %	18 %	13 %

*Samlet tildelingsbeløp overskrider budsjettrammen for ordningen pga. overføring av midler mellom avsetninger i årets siste behandlingsrunde og overføring av ekstraordinære stimuleringsmidler i 2020 og 2021.

Litteratur

Innkjøpsordningene for sakprosa for voksne og for barn og unge (omsøkt økning: 25 mill. kroner)

Formålet med innkjøpsordningene for ny norsk sakprosa er at det blir skrevet, gitt ut, spredt og lest ny norsk sakprosa av høy kvalitet rettet mot hhv. voksne og barn og unge. Ordningene skal bidra til en åpen og opplyst offentlig samtale.

Bøkene som kjøpes inn på innkjøpsordningen for sakprosa for voksne bidrar inn i en opplyst, offentlig samtale ved at de er ytringer og motsvar til ytringer. Gjennom ordningen støttes

kvalitetssikret sakprosa som er egnet til å tilføre kunnskap, stimulere til faglig interesse og berike samfunnsdebatten. Bøkene når ut til hele befolkningen gjennom distribusjon til alle landets folkebibliotek. Slik bidrar ordningen til opplyste borgere og styrking av demokratiet.

Budsjettrammen til sakprosaordningen for voksne gir imidlertid ikke rom for innkjøp av den bredden og det mangfoldet som i dag finnes innenfor denne sjangeren, og ordningen fremstår som lite forutsigbar for forfatter, forlag og bibliotek. I 2020 og 2021 fikk innkjøpsordningene for sakprosa tilført til sammen 15 millioner kroner fra stimuleringsordningen. Til tross for dette har innkjøpsprosenten vært langt lavere enn kvaliteten og bredden på de påmeldte titlene tilsier. For utvikling av redaksjonelle miljø, forfatterskap og lik tilgang på sakprosa uavhengig av bostedskommune, er en utvidelse av ordningen det grepet som vil være mest treffsikkert.

Barn trenger litteratur i alle sjangere på samme måte som voksne gjør det. De er like forskjellige og med like ulike interesser som dem som er eldre. Sakprosa for barn og unge har vært et satsningsområde i Kulturrådet de siste årene, ikke minst med opprettelsen av produksjonsstøtteordningen til denne sjangeren. Sjangeren er i vekst og kvaliteten er økende og behovet for å få flere titler ut i bibliotekene for å kunne nå unge, interesserte lesere er stort.

Innkjøpsordningen for sakprosa for voksne

	2019	2020	2021
Antall påmeldinger	333	372	381
Antall innkjøp	96	107	128
Innkjøpsprosent	29 %	29 %	34 %
Budsjettramme	23 500	23 500	23 700
Samlet innkjøpssum*	23 500	26 500	31 980

* Inkluderer stimuleringsmidler på henholdsvis 3 mill. og 8 mill. kroner, samt overføring av omdisponerte midler i 2021.

Innkjøpsordningen for sakprosa for barn og unge

	2019	2020	2021
Antall påmeldinger	55	52	46
Antall innkjøp	27	28	13*
Innkjøpsprosent	49 %	54 %	
Budsjettramme	6 200	6 200	6 300
Samlet innkjøpssum**	7 015	7 290	9 300

* Runde 1/2021

** Inkluderer stimuleringsmidler på henholdsvis 1 mill. og 3 mill. kroner, samt overføring av omdisponerte midler i 2019 og 2020.

Tegneserier – innkjøpsordning og produksjonstilskudd (omsøkt økning 3 mill. kroner)

Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier ble opprettet i 2012 og har som formål at nye norske tegneserier av høy kvalitet rettet mot voksne og barn og unge blir skapt, utgitt, spredt og lest. Bøkene som kjøpes inn på ordningen når ut til hele befolkningen gjennom distribusjon til alle landets folkebibliotek. Ordningen er også en viktig grunnstein i serieskapernes sårbare lappetepeøkonomi.

Under tilskuddsordningen for litteraturproduksjon kan det i tillegg søkes om støtte til produksjon av tegneserier. Tegneserier har ofte høye produksjonskostnader, utarbeides av flere opphavspersoner i samarbeid, og kan ha vanskelig for å trenge gjennom i offentligheten og markedet.

Tegneseriebransjen i Norge er i sterk vekst, og omfanget av norske tegneserieutgivelser i bokform har økt kraftig fra 1990. Samtidig har tegneseriens kunstfaglige legitimitet i den norske litterære offentligheten økt betraktelig, og flere norske serieskaperne gjør stor suksess også utenfor landegrensene og vinner høythengende priser. I 2021 koordinerte Grafill Tegneserie på vegne av serieskaperne nasjonalt en aksjon for å få styrket økonomien i tegneseriefeltet ved økte midler via Kulturrådet. Anbefalingen var at avsetningen til innkjøpsordningen må økes til minst det dobbelte av nåværende nivå.

Økningen i antall og kvalitet på tegneserieutgivelsene speiles tydelig i påmeldte og omsøkte titler til innkjøpsordningen og tilskuddsordningen for litteraturproduksjon. I løpet av innkjøpsordningens virkeperiode har søknadstallet økt fra 25 titler i 2012 til 35–40 titler fra og med 2018. Tallet for 2021 var imidlertid vesentlig høyere med 49 søknader. Uten ekstra tilførte koronastimuleringsmidler i 2020 og 2021 ville innkjøpsprosenten ha ligget så lavt som ca. 35 %.

Tegneserier ligger ofte på topp på bibliotekenes utlånslistene, og er gjerne veien inn i litteraturen for barn og ungdom, og for personer som har lese- og skrivevansker eller som har norsk som andrespråk. Samtidig har budsjettammen til innkjøpsordningen vært presset over tid. En utvidelse av ordningene for innkjøp og produksjon av nye norske tegneserier er det beste og mest treffsikre grepet for å sikre tilstrekkelig innkjøp av og tilgang til den bredden og det mangfoldet som i dag finnes innenfor sjangeren.

Innkjøpsordningen for nye norske tegneserier

	2019	2020	2021
Antall påmeldinger	40	37	49
Antall innkjøp	19	23	27
Innkjøpsprosent	48 %	62 %	55 %
Budsjettamme	3 800	3 850	3 950
Samlet innkjøpssum*	3 800	4 800	6 050

* Inkluderer stimuleringsmidler på henholdsvis 1 mill. og 2,2 mill. kroner i 2020 og 2021.

Tilskuddsordningen for litteraturproduksjon - kategori tegneserier *

*	2019	2020	2021
Antall søknader	63	66	50
Antall tildelinger	49	47	45
Tildelingsprosent antall	78 %	71 %	90 %
Samlet søknadsbeløp	7 547	7 099	5 173
Samlet tildelingsbeløp*	2 670	3 070	2 980
Hvorav koronastimuleringsmidler		400	300
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler		43 %	58 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	35 %	38 %	52 %

* Tilskuddsordningen for litteraturproduksjon omfatter også kategoriene bildebok og sakprosa for barn og unge. Tallene i denne tabellen er kun for kategori tegneserier.

** Tildelingsbeløpene for 2020 og 2021 inkluderer stimuleringsmidler.

Kulturvern

Frie prosjektmidler – ordningene prosjektstøtte og faglitteratur (omsøkt økning: 4 mill. kroner)

Formålet med ordningene er å stimulere til prosjekter og bokutgivelser som gir økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge fram til i dag. Det legges særlig vekt på tiltak som inkluderer flere stemmer, styrker mangfoldet og øker bredden i kulturvernet.

De frie prosjektmidlene til kulturvernformål er et viktig virkemiddel til å synliggjøre bredden av erfaringer i samfunnet. Samfunnet er i stadig og rask endring, og med det også forståelsene av hva kulturarv er. Utforsking og refleksjon rundt identitet, tilhørighet, historie og kulturell egenart framstår som viktig, like ens det å synliggjøre praksiser, uttrykk, kunnskap og ferdigheter både grupper og enkeltpersoner anerkjenner som del av sin kulturarv.

Med referanse til hovedsatsingsområdene i rådets strategi og fagområdeplanen for kulturvern 2022-24, søker Kulturrådet om en generell økning av de frie prosjektmidlene for 2023 på kr 4 mill. En slik økning er basert på en søknadsportefølje i 2020 og 2021 som viser en stadig større andel faglig og kvalitativt sterke prosjekter som er innrettet mot å styrke minoriteters og andre underrepresenterte gruppers stemmer i kulturvernet. En økt ramme vil resultere i tilskudd til flere slike prosjekter og mer aktivitet over hele landet. Videre vil det gi et større rom for utprøving av nye idéer, økt deltakelse og formidling knyttet til barn og unge.

De frie prosjektmidlene til kulturvern stimulerer til refleksjon, kreativitet og mot, og utløser engasjement og økonomiske ressurser fra ulike finansieringskilder. For mange aktører i det frie feltet er Kulturrådets frie prosjektmidler eneste finansieringskilde med nasjonalt nedslagsfelt, og utløser ofte tilskudd også fra regionale og lokale finansieringskilder. Dette samspillet mellom ulike forvaltningsnivå er viktig for et fortsatt vitalt og mangfoldig kulturvern i regioner og lokalsamfunn i Norge.

*	2019	2020	2021
Antall søknader	267	245	216
Antall tildelinger	125	104	110
Tildelingsprosent antall	47 %	43 %	51 %
Samlet søknadsbeløp	54 188	50 765	43 561
Budsjettramme*	13 274	13 593	13 384
Samlet tildelingsbeløp**	13 274	12 993	15 420
Hvorav koronastimuleringsmidler			2 000
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler			35 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler	25 %	26 %	31 %

*Av praktiske hensyn er det under koststed 2304 utviklet to ordninger for hhv *Prosjektstøtte kulturvern* og *Faglitteratur kulturvern*. Tildelingene til *Prosjektstøtte* utgjør normalt ca 90 % av årlig avsetning. Tabellen viser samlede tall for de to ordningene.

** Tallene for 2021 er inkl. koronastimuleringsmidler.

Tidsskrift og kritikk

Tidsskrift og kritikk (omsøkt økning: 10 mill. kroner)

Gjennom sine delordninger produksjon, prosjekt og arrangement skal tilskuddsordningen tidsskrift og kritikk ivareta behovene for innholdsproduksjon, formidling, distribusjon, utvikling og kompetanse.

Ordningen tidsskrift og kritikk har høy innvilgelsesprosent og gjennomgående høy kvalitet på søknadene. Men feltet har betydelig underdekning faglig og geografisk, og er preget av særlig følgende utfordringer:

- Grunnleggende og strukturell svak økonomi. Dette har betydning for tidsskriftenes og kritikkers evne til å levere på sin samfunnsrolle, og for å sikre stabil rekruttering av gode kritikere og skribenter. Å styrke og anerkjenne tidsskrift- og kritikkfeltet som profesjon og størrelse i den offentlige og opplyste refleksjonen om kunst, kultur og yringer, er nært forbundet med feltets økonomiske vilkår.

Utredningen *Kulturtidsskriftene* av 2017 og undersøkelsen *Kulturtidsskriftene 2020* dokumenterer vedvarende svak økonomi for kulturtidsskriftene og kritikken.

- Kulturjournalistikken ble særlig rammet av den digitale omstillingen i avismediene og de økonomiske implikasjoner av sosiale medier som ny plattform for annonsering. Kulturtidsskriftene har en viktig rolle i reduksjonen av kulturjournalistikk i nasjonale og regionale aviser. Når også tidsskriftene omstiller og publiserer langs ulike tradisjonelle og nye kanaler vil man i større grad også kunne ivareta den løpende kulturkritiske og undersøkende journalistikken. Denne faktoren utgjør også et stort potensial for større leseropplutning og interesse for kulturtidsskriftenes mer sjangertypiske innhold; essayistikken, intervjuene, anmeldelsene, kommentarene etc.

Kunst- og kulturtidsskriftene er ledende aktører i den faginterne diskursutviklingen og i den offentlige debatten om mangfold og yringsrom. Mangfold i uttrykk og deltagelse, og en velfungerende yringskultur er grunnpremisser for kunst- og kulturlivet og demokratiet. Tidsskriftene har en nøkkelrolle i å sikre kunnskaper om og praksiser knyttet til mangfold og yringsrom.

Feltet tidsskrift og kritikk har en stadig viktigere rolle som brobygger og premissleverandør for en kunnskapsbasert forståelse av og debatt om kunstens og kulturens betydning. Feltet trenger å anerkjennes ved at grunnfinansieringen sikres.

	2019*	2020	2021
Antall søknader		112	169
Antall tildelinger		69	82
Tildelingsprosent antall		61 %	48 %
Samlet søknadsbeløp		57 468	70 509
Budsjettramme		25 721	27 311
Samlet tildelingsbeløp**		25 721	32 311
Hvorav koronastimuleringsmidler			5 000
Tildelingsprosent beløp inkl. stim.midler			46 %
Tildelingsprosent beløp ekskl. stim.midler		45 %	39 %

* Ordningen ble etablert i 2020

** Inkluderer koronastimuleringsmidler i 2021

Forskning og utvikling (FoU)

Styrket FoU-innsats (omsøkt økning: 6 mill. kroner)

Mangfold og ytringsrom, kunstens og kulturens samfunnsmessige betydning, plattformisering og bruk av digitale medier, samt klima og miljø er noen av de temaene som kunst- og kultursektoren i dag trenger kunnskap om.

For å kunne levere et solid kunnskapsgrunnlag for kultursektoren, trengs den en langsiktig og forutsigbar satsing på kunnskap, og det må bygges sterke og relevante fagmiljø. Kulturrådets FoU-virksomhet opererer tett både på praksisfeltet og academia. Dette gir et unikt ståsted for å initiere kunnskaps- og forskningsprosjekter om kulturpolitisk relevante spørsmål. Selv om potensialet i Kulturrådets kunnskapsarbeid er stort, er forskningsavsetningen i Kulturfondet svært liten. For å få tilgang til de beste forskningsmiljøene, må Kulturrådet ha mulighet til å lyse ut mer omfattende kunnskapsprosjekter. Kulturrådet søker derfor om en langsiktig økning av den årlige tildelingen av midler til FoU-avsetningen. Økte økonomiske rammer vil styrke planmessigheten og forutsigbarheten slik at fortløpende kunnskapsbehov i større grad kan besvares.

Kulturrådet ønsker i 2023 igangsette en større forskningssatsing knyttet til mangfold og ytringsrom og til rammene for kunsten og kulturens ytringer. Dette forutsetter imidlertid en styrking av forskningsavsetningen i Kulturfondet.